

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr.334 din 25 noiembrie 2025

Către: Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative
(privind prestarea serviciilor sociale/ pe domeniul asigurării drepturilor
persoanelor cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate)
(număr unic 872/MMPS/2025)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale/ pe domeniul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate).

CALM a analizat prevederile proiectului HG în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale.

Proiectului Hotărârii Guvernului este elaborat în scopul îmbunătățirii calității, eficienței și accesibilității serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985;
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, CALM a remarcat importanța dezvoltării unor servicii sociale calitative pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități și evitarea excluziunii sociale a acestui grup social-vulnerabil. Totodată, au fost observate mai multe reglementări contradictorii și care afectează interesele APL I:

1. La pct. 1 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711/2010 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat, prestat persoanelor cu dizabilități mintale și nu un serviciu social primar. În același timp, atragem atenția, că domeniul protecției sociale este un domeniu ce ține de competența Guvernului/APC (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017). Respectiv, obligația finanțării acestui serviciu social nu poate fi pusă în responsabilitatea APL I, făcându-se trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, astfel că redacția nouă a pct. 69 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.

În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 711/2010, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Locuință protejată” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

2. La pct. 2 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă comunitară”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 885/2015 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat, prestat persoanelor cu dizabilități severe și nu un serviciu social primar. În același timp, atragem atenția, că domeniul protecției sociale este un domeniu ce ține de competența Guvernului/APC (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017). Respectiv, obligația finanțării acestui serviciu social nu poate fi pusă în responsabilitatea APL I, făcându-se trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, astfel că redacția nouă a pct. 66 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.

În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 885/2015, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Casă comunitară” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

3. La pct. 3 din PHG, subpunctul 3.4.), în Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 314/2012, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social social „Asistență personală” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

4. La pct. 4 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 722/2011 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat și nu un serviciu social primar. Nu este clar, de ce din pct. 2 și pct. 4 a Regulamentului-cadru sunt excluse prevederile care stabilesc, că „Serviciul social „Echipă mobilă” (în continuare – Serviciul) se instituie prin decizia consiliului raional/municipal din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, inclusiv municipiul Chișinău, Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și mun. Bălți”; că „Serviciul social „Echipă mobilă” este un serviciu specializat”; că prestatori ai acestui serviciu sunt „autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv municipiul Chișinău, Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și mun. Bălți, precum și prestatorii privați care au creat Serviciul”? Se creează bănuiala rezonabilă, că aceste modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea Serviciului social „Echipă mobilă” pe umerii APL I și prestatorilor privați, modificând prevederile pct. 62 a Regulamentului-cadru, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului „bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, bugetul mun. Bălți, bugetul central al unității teritoriale autonome Găgăuzia (Gagauz-Yeri), după caz; mijloace speciale; alte surse, conform legislației în vigoare.”, cu prevederi noi ce fac trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului inclusiv bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Aceste modificări se încearcă a fi promovate, în condițiile în care Guvernul/APC are potrivit legii competența în domeniul protecției sociale (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017).

În contextul celor expuse mai sus, considerăm că prevederile din pct. 2 și pct. 4 a Regulamentului-cadru care au fost expuse mai sus și se intenționează excluderea acestora, urmează a fi păstrate, cu completările necesare detalierii serviciului, respectiv redacția nouă a pct. 62 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.

În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 722/2011, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Echipă mobilă” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

5. La pct. 5 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Respiro”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 413/2012 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat și nu un serviciu social primar. Nu este clar, de ce din pct. 4 a Regulamentului-cadru sunt excluse prevederile care stabilesc, că „Serviciul social „Respiro” este un serviciu specializat”; că prestatori ai acestui serviciu sunt „agențiile teritoriale de asistență socială, prin intermediul structurilor teritoriale de asistență

socială, structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău sau din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, precum și asociațiile obștești, fundațiile, instituțiile private fără scop lucrativ, înregistrate în conformitate cu legislația, având domeniul de activitate în sfera socială”? Se creează bănuiala rezonabilă, că aceste modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea Serviciului social „Respiro” pe umerii APL I și prestatorilor privați, modificând prevederile pct. 52 a Regulamentului-cadru, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului „bugetele agențiilor teritoriale de asistență socială, prin intermediul structurii teritoriale de asistență socială, structurilor responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia; mijloacele speciale; alte surse, conform legislației în vigoare.”, cu prevederi noi ce fac trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului inclusiv bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Aceste modificări se încearcă a fi promovate, în condițiile în care Guvernul/APC are potrivit legii competența în domeniul protecției sociale (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017).

În contextul celor expuse mai sus, considerăm că prevederile din pct. 4 a Regulamentului-cadru care au fost expuse mai sus și se intenționează excluderea acestora, urmează a fi păstrate, respectiv redacția nouă a pct. 52 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.

În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 413/2012, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Respiro” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

6. La pct. 6 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Plasament familial pentru adulți”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 75/2014 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat și nu un serviciu social primar. Nu este clar, de ce din pct. 2 a Regulamentului-cadru sunt excluse prevederile care stabilesc, că „Serviciul social „Plasament familial pentru adulți” este un serviciu specializat”?

Nu este clar de ce autorii modificărilor la Regulamentul-cadru nu vin cu modificări ale prevederilor pct. 68 din Regulamentul-cadru, care prevăd că „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul mijloacelor financiare alocate de prestator, precum și din alte surse, conform legislației” și care sunt în contradicție: cu prevederile pct. 69 din Regulamentul-cadru, care reglementează dreptul beneficiarului la „alocația unică la plasament de lungă durată și la alocația lunară pentru întreținere”; cu prevederile pct. 77 din Regulamentul-cadru, care la fel reglementează că „Beneficiarii serviciului primesc alocații unice și lunare pentru întreținere, conform pct. 69 din prezentul Regulament”, dar și că beneficiarii **„se consideră că sînt la întreținerea deplină a statului** și drepturile lor la prestații de asigurări sociale și asistență socială se realizează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare”. Observăm, că alocațiile unice și lunare pentru întreținere se plătesc din bugetul de stat, beneficiarii se consideră că sînt la întreținerea deplină a statului, dar în această privință nu există o reglementare expresă cu privire la sursa de finanțare a acestui serviciu, ceea ce creează confuzii. Respectiv, pct. 68 din Regulamentul-cadru urmează a fi expus într-o nouă redacție, care ar stipula clar sursa de finanțare a Serviciului social „Plasament familial pentru adulți”: „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.

La pct. 78 din Regulamentul-cadru, nu este clar de se exclude textul „și cele de asistență socială”, dacă responsabilitatea pentru modul de prestare a serviciilor sociale revine structurilor teritoriale de asistență socială, astfel că ar urma să se excludă textul „de asigurări sociale și cele”.

În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 75/2014, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Plasament familial pentru adulți” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

7. La pct. 7 din PHG, nu este clară modificarea propusă la pct. 17 din Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 569/2019 (în continuare – Regulament –

cadru), care va prevedea că „Pentru examinarea eligibilității admiterii în Centru, solicitantul/reprezentantul legal depune o cerere la „structura teritorială de asistență socială în a cărei rază teritorială se află domiciliul sau reședința acesteia, după caz, la prestatori privați.”, în condițiile în care potrivit pct. 3 din Regulamentul-cadru „Centrul se instituie de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, agenția teritorială de asistență socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale sau de către prestatorii privați, dacă aceștia asigură cerințele acreditării pentru serviciul respectiv, în condițiile legislației”. Respectiv, reglementarea depunerii cererii pentru admiterea într-un Centru de zi nu poate fi exclusiv la structura teritorială de asistență socială, dacă Centru de zi este instituit de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Redacția propusă a pct. 17 din Regulamentul-cadru este în contradicție cu prevederile pct. 3 din Regulamentul-cadru, astfel că modificarea propusă la pct. 17 din Regulamentul-cadru urmează a fi adusă în concordanță cu prevederile pct. 3 din Regulamentul-cadru.

În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 569/2019, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

În legătură cu necesitatea dezvoltării și prestării serviciilor sociale, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, nu este clar de ce APC nu colaborează cu APL I (care se află cel mai aproape de beneficiari), prin examinarea posibilității delegării competențelor în domeniul prestării serviciilor sociale către APL I, cu alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestei competențe (APL I dispunând de bugete limitate), în condițiile unui acces limitat al persoanelor cu dizabilități, în special din localitățile rurale, la serviciile sociale oferite de APC și prestatorii privați.

În cazul imposibilității asigurării tuturor Standardelor minime de calitate pentru organizarea și funcționarea Centrelor de zi pentru persoane cu dizabilități, care ar complica acreditarea acestor Centre de zi, trebuie oferită o anumită flexibilitate prestatorilor (minimizând impactul birocratizării, care ar putea bloca/tergiversa asistența necesară persoanelor cu dizabilități) și facilitată prestarea acestui serviciu cât mai aproape de beneficiari.

Delegarea competențelor în domeniul prestării serviciilor sociale de către APC către APL I, cu alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestei competențe, ar putea fi realizată după modelul delegării competențelor în domeniul educației, APL I alocând și gestionând spațiile/edificiile pentru Centre de zi, așa cum în prezent gestionează instituțiile publice preșcolare și extrașcolare în spațiile/edificiile proprietate a APL I.

8. La pct. 8 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului de protezare și ortopedie, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 539/2023 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu sociomedical specializat și nu un serviciu social primar. Pe de o parte, potrivit noii redacții a pct. 2 din Regulamentul-cadru, Serviciul de protezare și ortopedie (în continuare – *Serviciu*) este un serviciu sociomedical specializat, instituit de către agenția teritorială de asistență socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (în continuare - Prestator al serviciului), pe de altă parte se modifică prevederile pct. 30 din Regulamentul-cadru cu prevederi noi ce fac trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului inclusiv bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Se creează bănuiala rezonabilă, că aceste modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea Serviciului de protezare și ortopedie pe umerii APL I, în condițiile în care APL I nu instituie astfel de servicii, dar și ignorând faptul că Guvernul/APC are potrivit legii competența în domeniul protecției sociale (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017) și trebuie să finanțeze serviciile sociale din bugetul de stat. În contextul celor expuse mai sus, considerăm că pct.30 din

Regulamentul-cadru trebuie expus după cum urmează: „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.

În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 539/2023, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul de protezare și ortopedie urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

9. În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 198/2019, numerotarea prevederilor din noua redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul de asistență telefonică gratuită pentru persoanele cu dizabilități urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.

10. Nu este clar de ce termenii „serviciu social specializat” și „serviciu social cu specializare înaltă” din mai multe acte normative analizate sunt înlocuiți cu alte termene, evitând încadrarea serviciilor sociale în clasificarea acestora reglementată în art.6 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care oferă claritate, inclusiv în legătură cu responsabilitatea tuturor subiecților din domeniul serviciilor sociale. Nu vrem să credem, că astfel de modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea majorității serviciilor sociale pe umerii APL I și prestatorilor privați, în condițiile în care Guvernul, având potrivit legii competența în domeniul protecției sociale, nu a mers pe calea descentralizării și delegării competențelor în domeniul prestării serviciilor sociale către APL I (care se află cel mai aproape de beneficiari), cu alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestei competențe, ci a realizat reforma „Restart”, centralizând domeniul asistenței sociale, inclusiv prin crearea de noi structuri birocratice, cum ar fi ATAS-urile, cu creșterea cheltuielilor pentru aparatul administrativ, care *de facto* nu prestează servicii sociale beneficiarilor. Astfel, considerăm, că termenii „serviciu social specializat” și „serviciu social cu specializare înaltă” din mai multe acte normative analizate urmează a fi păstrați, pentru a corespunde cu clasificarea serviciilor sociale reglementată în art.6 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale/ pe domeniul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate) poate fi propus pentru aprobare, cu condiția luării în considerare a obiectivelor expuse, identificării unor mecanisme de suport pentru persoanele cu dizabilități care se află în localitățile unde nu există Servicii sociale, co-finanțării Serviciilor sociale existente gestionate de către APL I, astfel ca nici o persoană cu dizabilități să nu fie lăsată în urmă.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM, tel. 22 35 09